

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

آیین نامه آموزشی دوره دکتری عمومی دندانپزشکی

مصوب چهل و هشتمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

مورخ ۱۳۹۱/۴/۱۹

آیین نامه آموزشی دوره دکتری عمومی دندانپزشکی

مصوب چهل و هشتمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

مورخ ۱۳۹۱/۴/۱۹

آیین نامه آموزشی دوره دکتری عمومی دندانپزشکی که به تأیید دبیرخانه شورای آموزش دندانپزشکی و تخصصی رسیده است، در ۱۳ فصل، ۸۷ ماده و ۸۴ تبصره در چهل و هشتمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ ۱۳۹۱/۴/۱۹ به تصویب رسید.

این آیین نامه از ابتدای سال تحصیلی ۹۲-۱۳۹۱ برای آن دسته از دانشجویانی که از این تاریخ به بعد وارد دانشگاه می شوند لازم الاجرا است و از این تاریخ کلیه آیین نامه ها و بخشنامه های مغایر با آن برای دانشجویان مشمول این آیین نامه، لغو می شود.

مورد تأیید است

دکتر سید منصور رضوی

دبیر شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

مورد تأیید است

دکتر اکبر فاضل

دبیر شورای آموزش دندانپزشکی و تخصصی

مورد تأیید است

دکتر محمد علی محقق

معاون آموزشی

رای صادره در چهل و هشتمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ ۹۱/۴/۱۹

در مورد آیین نامه آموزشی دوره دکتری عمومی دندانپزشکی صحیح است، به واحدهای مجری ابلاغ شود.

دکتر مرضیه وحید دستجردی

وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

و رئیس شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

تعاریف

تعاریف زیر در آیین‌نامه‌های کلیه مقاطع مختلف تحصیلی به صورت یکسان پذیرفته شده و حسب مقطع مربوط مورد استناد می‌باشد و جزء لاینفک آیین‌نامه‌ها بوده و هر نوع تغییر و تفسیر مغایر با آن مجاز نیست.

دانشگاه علوم پزشکی:

مؤسسه‌ای است آموزشی، پژوهشی و خدماتی که علاوه بر وظیفه اصلی خود که تربیت نیروی انسانی در رده‌های مختلف گروه پزشکی است، به انجام آموزش، پژوهش و ارائه خدمات بهداشتی و درمانی پرداخته و در این امور به عنوان مرکز نهایی ارجاع عمل می‌نماید.

هر دانشگاه علوم پزشکی از دانشکده پزشکی و حداقل دو دانشکده دیگر تشکیل می‌شود.

دانشکده علوم پزشکی:

دانشکده علوم پزشکی مؤسسه آموزشی، پژوهشی و خدماتی مستقلی است که علاوه بر وظیفه اصلی خود که تربیت نیروی انسانی در رده‌های مختلف گروه پزشکی است، به انجام آموزش، پژوهش و ارائه خدمات بهداشتی و درمان پرداخته و در این امور به عنوان مرکز نهایی ارجاع عمل می‌نماید.

دانشکده:

دانشکده واحدی از یک دانشگاه است که از حداقل سه گروه آموزشی تشکیل می‌شود. مانند دانشکده پزشکی، دانشکده دندانپزشکی و دانشکده بهداشت.

آموزشکده در گروه پزشکی:

مؤسسه آموزش عالی است که از تجمع گروه‌های آموزشی در سطح کاردانی رشته‌های گروه پزشکی تشکیل می‌گردد و امکانات و تجهیزات لازم برای ارائه آموزش رشته‌های تحصیلی در آن دایر است.

مؤسسه:

مؤسسه در آموزش عالی یک مفهوم عام است که به هر یک از مراکز آموزش عالی و پژوهشی که با مجوز رسمی از وزارت علوم، تحقیقات و فناوری یا وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تأسیس شده باشد، اطلاق می‌گردد.

گروه آموزشی:

عهده‌دار آموزش و پژوهش و یا ارائه خدمات درمانی در ارتباط با یک رشته و یا یک شاخه می‌باشد. مثل گروه بهداشت، گروه فیزیولوژی و گروه جراحی.

گروه آزمایشی:

سازمان سنجش آموزش کشور در امتحانات سراسری ورود به دانشگاه‌ها، داوطلبان را برحسب رشته‌های انتخابی به گروه‌های خاص تقسیم می‌کند که هر یک از این گروه‌ها، گروه آزمایشی نامیده می‌شود.

دوره:

دوره تحصیلی مجموعه دروسی است هماهنگ و منسجم و به هم وابسته در یک رشته که در چارچوب نظام و در یک مدت زمان معین به دانشجوی ارائه می‌شود تا سرانجام به دریافت یکی از مدارک مرسوم دانشگاهی منجر شود، دوره‌های تحصیلی در نظام آموزش عالی علوم پزشکی ایران در مقاطع تحصیلی زیر ارائه می‌شوند.

- کاردانی (فوق دیپلم)
- کارشناسی (لیسانس) پیوسته و ناپیوسته
- کارشناسی ارشد (فوق لیسانس) ناپیوسته
- دکترای عمومی
- دکترای تخصصی (Ph.D)
- تخصص بالینی (دستیاری)
- فوق تخصص

اداره آموزش:

منظور از اداره آموزش یک واحد اداری در یک دانشکده یا دانشگاه است که همه امور آموزشی مربوط به دانشجویان از قبیل نام‌نویسی، انتخاب واحد، انجام امتحانات، جمع‌آوری نمرات و اعلام نتایج را برعهده دارد.

استاد:

هر عضو هیأت علمی که مسئولیت تدریس دروس نظری یا عملی را برعهده دارد استاد نامیده می‌شود.

رشته:

رشته یکی از شعب فرعی گروه‌های علمی (علوم پزشکی، علوم انسانی، علوم پایه، فنی مهندسی، کشاورزی و هنر) است که از لحاظ موضوع کاملاً مشخص و از دیگر موضوعات متمایز بوده و حداقل به یک کارایی مشخص می‌انجامد. در دورشته متمایز دروس مشترک نباید از ۳۰ درصد کل واحدها (بدون احتساب دروس عمومی) تجاوز کند.

گرایش:

هر یک از شعب یک رشته که ناظر بر یک تخصص باشد، گرایش نامیده می‌شود. اختلاف دروس در دو گرایش از یک رشته نباید از ۷ درصد کل واحدها کمتر و از ۳۰ درصد کل واحدها (بدون احتساب دروس عمومی) بیشتر باشد.

دروس:

دروس دانشگاهی از لحاظ محتوی، به دروس عمومی و اختصاصی (پایه و تخصصی رشته) و از نظر ارتباط با یکدیگر به دروس پیوسته (پیش‌نیاز) و مستقل و از جنبه لزوم یا عدم لزوم انتخاب به دروس اجباری و اختیاری و از لحاظ نحوه تعلیم و تدریس، به دروس نظری، عملی، نظری و عملی، نظری- عملی، کارآموزی، کارگاهی، کارورزی و کارآموزی در عرصه تقسیم می‌شود.

تبصره:

دروسی که به صورت نظری و عملی نوشته می شوند مستقل از یکدیگر تدریس می شوند و هر یک کد جداگانه و نمره جداگانه دارند.

دروسی که به صورت نظری- عملی نوشته می شوند یک درس محسوب شده و کد مشترک و نمره مشترک دارند.

دروس عمومی:

دروسی است که به منظور توسعه بخشیدن به اطلاعات عمومی دانشجویان و رشد و بینش فرهنگی آنان بر اساس فرهنگ و معارف و عقاید اسلامی و نیز آشنایی با روشهای علمی عرضه می شود. این درس برای کلیه دانشجویان تمامی رشته های علوم پزشکی در مقاطع تحصیلی کاردانی، کارشناسی پیوسته و ناپیوسته و دوره های دکتری عمومی الزامی است.

دروس اختصاصی:

این درس به دو دسته : دروس پایه و دروس تخصصی رشته به شرح زیر تقسیم می شود:

الف- دروس پایه، دروسی است که برای آماده نمودن دانشجو، توسعه اطلاعات و تقویت بنیه و بینش علمی وی و درک بهتر دروس تخصصی رشته عرضه می شود.

ب- دروس تخصصی رشته ، دروسی است که صرفاً به منظور ایجاد و افزایش کارآیی های علمی و عملی یک رشته تدریس می شود.

دروس جبرانی:

در صورتی که دانشجوی دروسی را در مقطع قبل نگذرانده باشد موظف است اضافه بر واحدهای درسی مقرر، به تشخیص گروه آموزشی و مطابق برنامه آموزشی مربوط آن درس را به عنوان دروس جبرانی بگذراند.

دروس اجباری:

دروسی است که فارغ التحصیل شدن دانشجو منوط به گذراندن آنهاست و با دروس دیگر قابل تعویض نمی باشد.

دروس اختیاری:

دروسی است که باتوجه به مقررات و برنامه های آموزشی میتوان آنها را از میان مجموعه ای از دروس انتخاب کرد.

دروس پیوسته (پیش نیاز):

دروسی است که گذراندن آنها برای گرفتن یک درس دیگر ضروری است.

دروس جبرانی یا اجباری می توانند پیش نیاز باشند. دروس اختیاری نمی توانند پیش نیاز باشند.

دروس مستقل:

دروسی است که انتخاب آنها منوط به انتخاب یا گذراندن درس یا درسهای دیگری نیست.

دروس نظری:

دروسی است که در کلاس درس ارائه می شود.

دروس عملی:

دروسی است که در کارگاه، آزمایشگاه و مرکز مهارت‌های بالینی یا بخش‌های مربوط در دانشکده ارائه می‌شود.

دروس کارآموزی:

دروسی است که در محیط کار واقعی (بیمارستان، درمانگاه، مراکز خدمات درمانی) و یا در محیط شبیه‌سازی شده (مرکز مهارت‌های بالینی) برای آموزش مهارت‌های عملی ارائه می‌شود.

دروس کارورزی:

دروسی است که در محیط کار واقعی و برای کسب تسلط بر مهارت‌های عملی ارائه می‌شود.

دروس کارآموزی در عرصه:

دروسی است که با هدف آموزش مهارت‌های عملی در عرصه ارائه خدمات بهداشتی درمانی ارائه می‌شود.

دروس کارگاهی:

دروسی است که در آن مباحث نظری ارائه و در طول ارائه مباحث نظری، دانشجویان به صورت فردی یا کارگروهی براساس آنچه استاد می‌خواهد به کار عملی می‌پردازند.

فصل اول

شرایط ورود و نام نویسی

ماده (۱) شرایط ورود به دوره دکتری عمومی دندانپزشکی به شرح زیر است:

- ۱-۱- پذیرفته شدن در آزمون ورودی.
- ۲-۱- برخورداری از سلامت کامل تن و روان برابر ضوابط مصوب شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی.
- ۳-۱- مجاز بودن به ادامه تحصیل از نظر قوانین و مقررات جاری کشور و داشتن شرایط عمومی ورود به آموزش عالی برابر مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی.
- ۴-۱- داشتن گواهینامه پایان دوره متوسط (نظام قدیم) و یا گواهینامه دوره پیش دانشگاهی (نظام جدید) از داخل یا خارج کشور مورد تأیید وزارت آموزش و پرورش (با توجه به نظام جدید آموزش متوسطه) یا برابر آموزشهای حوزوی (مطابق مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی).
- ۵-۱- سپردن تعهد خدمت بر اساس ضوابط و قانون آموزش رایگان یا پرداخت شهریه مطابق تعرفه و مقرراتی که از طریق مراجع ذیربط صادر می شود.

تبصره ۱: چنانچه دانشجویی با توجه به ضوابط اعلام شده در دفترچه آزمون سراسری سازمان سنجش آموزش کشور از سلامت جسمی و روانی لازم برای دوره دکتری عمومی دندانپزشکی برخوردار نباشد، بر اساس نظر شورای پزشکی دانشگاه، اجازه تحصیل در دوره دکتری عمومی دندانپزشکی را ندارد.

تبصره ۲: ارائه تأییدیه تحصیلی دوره متوسطه نظام قدیم یا پیش دانشگاهی نظام جدید در زمان ثبت نام و حداکثر تا پایان نیمسال اول تحصیلی و ارائه اصل گواهینامه پایان دوره متوسطه یا اصل گواهینامه دوره پیش دانشگاهی حداکثر تا یک سال بعد از ثبت نام اولیه الزامی است.

تبصره ۳: پرداخت شهریه، فارغ التحصیلان دوره دکتری عمومی دندانپزشکی را از انجام دیگر تعهدات قانونی خاص معاف نمی کند.

ماده ۲) پذیرفته شدگان آزمون ورودی موظفند در مهلت هایی که توسط سازمان سنجش آموزش کشور یا دانشگاه اعلام می شود برای نام نویسی و انتخاب واحد به دانشگاه ذیربط مراجعه کنند. عدم مراجعه برای نام نویسی در نخستین نیمسال تحصیلی پس از اعلام نتایج آزمون، انصراف از تحصیل تلقی خواهد شد.

ماده ۳) دانشجوی موظف است در هر نیمسال تحصیلی در زمانی که دانشگاه اعلام می کند برای ادامه تحصیل و انتخاب واحد به اداره آموزش مراجعه کند. عدم مراجعه دانشجوی برای نام نویسی در یک نیمسال بدون اطلاع و عذر موجه به منزله ترک تحصیل است و دانشجوی اخراج خواهد شد.

تبصره ۱: در موارد استثنائی که دانشجوی ترک تحصیل خود را موجه می داند، باید دلایل آن را حداکثر تا یک ماه قبل از پایان همان نیمسال بصورت مکتوب به اداره آموزش ارائه دهد. در صورت تأیید موجه بودن ترک تحصیل توسط شورای آموزشی دانشگاه، آن نیمسال جزو مدت مجاز تحصیل وی محسوب و مرخصی تحصیلی برای آن نیمسال صادر می شود.

تبصره ۲: دانشجویی که ترک تحصیل نموده، چنانچه بخواهد مدارک تحصیلی خود را دریافت نماید موظف است به کلیه تعهدات قانونی دوران تحصیل خود عمل نماید.

ماده ۴) دانشجوی دوره دکتری عمومی دندانپزشکی در یک زمان حق نام نویسی و ادامه تحصیل در بیش از یک رشته، در یک یا چند دانشگاه اعم از دولتی یا غیردولتی را نخواهد داشت. در صورت تخلف به تشخیص کمیته نظارت بر حسن اجرای مقررات آموزشی وزارت متبوع، از ادامه تحصیل در یکی از رشته های انتخابی محروم و سوابق تحصیلی وی باطل اعلام می شود و دانشجوی در این حال موظف است کلیه هزینه های مربوط به رشته حذف شده را مطابق تعرفه های تعیین شده به دانشگاه ذیربط بپردازد.

تبصره ۵: دانشجویان ممتاز (استعدادهای درخشان) از شمول این ماده مستثنی و تابع آیین نامه و ضوابط مربوط به خود می باشند.

فصل دوم نظام آموزشی

ماده ۵) آموزش دوره دکتری عمومی دندانپزشکی مبتنی بر نظام واحدی است.

ماده ۶) در نظام واحدی، ارزش هر درس با تعداد واحدهای آن درس سنجیده می شود و قبولی یا عدم قبولی دانشجو در یک درس به همان درس محدود است.

ماده ۷) هر واحد درس، مقدار یا میزان درسی است که مفاد آن به ترتیب به صورت نظری ۱۷ ساعت، کارگاهی ۵۱ ساعت، کارورزی ۶۸ ساعت، عملی (یا آزمایشگاهی) ۳۴ ساعت، کارآموزی ۵۱ ساعت در طول یک نیمسال تحصیلی یا دوره تابستانی و طبق برنامه مصوب شورای عالی برنامه ریزی تدریس می شود.

ماده ۸) برنامه دوره دکتری عمومی دندانپزشکی شامل مراحل به شرح زیر است:

مرحله اول: دروس عمومی و علوم پایه و ۱۰ واحد از دروس اختصاصی دندانپزشکی

مرحله دوم: دروس اختصاصی دندانپزشکی

ماده ۹) هر سال تحصیلی مرکب از دو نیمسال تحصیلی و در صورت ضرورت و داشتن شرایط و امکانات یک دوره تابستانی است. هر نیمسال تحصیلی عبارت از ۱۷ هفته آموزشی و دوره تابستانی برابر ۶ هفته آموزشی با رعایت مفاد ماده ۷ است.

تبصره ۱: طول مدت امتحانات پایان نیمسال یا پایان دوره تابستانی جزو مدت ۱۷ هفته و ۶ هفته آموزش محسوب نمی شود.

تبصره ۲: در موارد استثنایی و ضروری، شامل وقوع بلایای طبیعی، عدم امکان حضور استاد در طول ۱۷ هفته، بیماری استاد و مواردی از این قبیل، به پیشنهاد دانشکده مربوط و موافقت شورای آموزشی دانشگاه می توان درس یا درسهایی را در مدتی کوتاهتر از ۱۷ هفته جهت کلیه دانشجویانی که آن درس یا درسها را اخذ کرده اند

تدریس نمود، مشروط بر اینکه مجموع ساعات هر واحد درسی از میزان مقرر در ماده ۷ این آئین نامه کمتر نشود و شرکت در کلیه کلاس ها مطابق ساعات هر واحد درسی الزامی است.

ماده ۱۰) در دوره بالینی، هر نیمسال تحصیلی مشتمل بر چند بخش آموزش بالینی است. تعداد بخشهای دوره بالینی در طول هر نیمسال تحصیلی، با توجه به مدت زمان لازم برای آموزش هر بخش، توسط شورای آموزشی دانشکده، تعیین می شود.

ماده ۱۱) کلیه-دانشگاهها و دانشکده های علوم پزشکی، موظفند برنامه درسی و سرفصل مصوب شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی را اجرا نمایند.

تبصره ۱: ترتیب دروس با رعایت پیش نیازها، روش تدریس، ارزشیابی دانشجویان براساس روش های نوین آموزشی، باتوجه به شرایط و منابع دانشکده ها و جابجا کردن سرفصل ها و طرح مطالب جدید در یک درس و انتخاب منابع جدید بر عهده دانشگاهها و دانشکده های علوم پزشکی است. بدیهی است منابع جهت امتحان جامع علوم پایه از وزارت متبوع تعیین می شود.

تبصره ۲: آن دسته از دانشگاهها و دانشکده های علوم پزشکی که حداقل سه دوره دکتری عمومی دندانپزشکی فارغ التحصیل داشته اند، در صورت تأیید شورای آموزشی دانشکده و دانشگاه می توانند با توجه به مقتضیات و امکانات، حداکثر به میزان ده درصد کل واحدهای دوره، به برنامه مصوب اضافه کنند.

تبصره ۳: کلیه دانشگاه ها و دانشکده های علوم پزشکی اعم از اداری هیأت ممیزه و فاقد هیأت ممیزه و سازمان های وابسته به وزارت بهداشت، مجاز خواهند بود نسبت به ارایه واحدهای درسی جدید به جای دروس اختیاری (non core) در هر برنامه آموزشی که دارای مجوز می باشند اقدام و این دروس را به صورت اختیاری به دانشجویان ارایه نمایند. سقف ارایه واحدهای درسی جدید به جای دروس اختیاری (noncore) در دانشگاههای دارای هیأت ممیزه ۲۰٪ کل واحدهای دوره در هر برنامه آموزشی می باشد و در دانشگاههای فاقد هیأت ممیزه به شرط داشتن سه دوره فارغ التحصیل در رشته مربوطه، ۱۰٪ کل واحدهای دوره در هر برنامه آموزشی می باشد.

ماده ۱۲) در پایان مرحله اول، امتحان جامع علوم پایه برگزار می شود و قبولی در این امتحان جامع شرط ورود به دوره بعدی می باشد.

تبصره ۱: شرط شرکت در امتحان جامع علوم پایه، قبولی در کلیه درسهای مرحله اول و کسب میانگین کل ۱۲ است. با این حال در شرایطی که دانشجو حداکثر ۵ واحد درسی، باقیمانده داشته باشد، (اعم از درس های تئوری یا عملی، عمومی یا اختصاصی، درس های مردودی و یا درس هایی که تاکنون اخذ ننموده است) می تواند در امتحان جامع علوم پایه شرکت کند و در صورت قبولی، درس های باقیمانده را در دوره بعدی بگذراند. بدیهی است نمره این درس ها در میانگین مرحله دوم محاسبه خواهد شد.

تبصره ۲: چنانچه نمرات تعدادی از دروسی که دانشجو گذرانده و در امتحانات آنها شرکت کرده است در زمان معرفی به آزمون جامع علوم پایه اعلام نشده باشد و دانشجو در صورت قبولی در آن درس ها واجد شرایط شرکت در آزمون خواهد بود، دانشجو به صورت مشروط در آزمون شرکت می نماید. در صورتی که بعد از اعلام نمره، دانشجو در آن دروس مردود شده باشد و شرایط شرکت در آزمون (مطابق مفاد تبصره ۱) را نداشته باشد. نتیجه آزمون وی کان لم یکن می باشد و آزمون مذکور جزو تعداد دفعات شرکت در آزمون او محاسبه نخواهد شد و تا کسب نمره قبولی در درس های مردودی و همچنین کسب شرایط شرکت در آزمون، اجازه شرکت در آزمون جامع بعدی را حتی به صورت مشروط نخواهد داشت.

ماده ۱۳) شرکت در امتحان جامع علوم پایه، تا سه نوبت مجاز است. چنانچه دانشجو در امتحان مذکور نمره قبولی کسب نکند، از ادامه تحصیل در دوره دکتری عمومی دندانپزشکی محروم می شود.

تبصره ۱: غیبت غیر موجه در امتحان جامع علوم پایه به منزله یک نوبت شرکت در امتحان محسوب می شود.

تبصره ۲: دانشجویی که به علت مردود شدن در امتحان جامع علوم پایه از ادامه تحصیل در رشته دندانپزشکی محروم می شود، می تواند برابر دستورالعمل تغییر رشته دانشجویان دوره های دکتری عمومی پزشکی، دندانپزشکی و داروسازی که از ادامه تحصیل در دوره دکتری عمومی محروم می شوند، مصوب بیست و دومین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ ۸۲/۴/۲۸، به رشته دیگری در مقاطع کارشناسی پیوسته یا ناپیوسته و کاردانی تغییر رشته دهد.

ماده ۱۴) واحدهای درمان جامع دندانپزشکی (کارورزی) در یک سال پایانی آموزش دندانپزشکی ارائه می شود.

تبصره: محل کارورزی به منظور کسب مهارت و دید جامع نسبت به بیمار و انجام درمانهای مربوطه می تواند شامل بخش های آموزشی و مراکز درمانی تحت پوشش باشد، به صورتی که حداقل یک عضو هیات علمی از تمامی گروههای آموزشی درگیر در یک بخش و یا مرکز، در کنار هم و به صورت هم زمان حضور داشته باشند.

فصل سوم

واحدهای درسی و طول مدت تحصیل

ماده ۱۵) حداقل تعداد واحدهای درسی لازم برای فراغت از تحصیل در دوره دکتری عمومی دندانپزشکی، طبق برنامه مصوب آن دوره در شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی است.

ماده ۱۶) دانشجوی در هر نیمسال تحصیلی از مراحل آموزشی دوره دکتری عمومی دندانپزشکی باید حداقل ۱۲ و حداکثر تا ۲۰ واحد درسی، انتخاب نماید.

تبصره ۱: در آخرین نیمسال تحصیلی در هر یک از مراحل آموزشی، دانشجوی از رعایت شرط انتخاب حداقل ۱۲ واحد معاف است.

تبصره ۲: در صورتی که میانگین کل نمرات دانشجوی در یک نیمسال تحصیلی حداقل ۱۷ باشد، می تواند با نظر استاد راهنما و موافقت دانشکده، در نیمسال بعد حداکثر تا ۲۴ واحد درسی انتخاب کند.

تبصره ۳: در مواردی که دانشجوی حداکثر ۲۴ واحد باقیمانده برای گذراندن هر یک از مراحل آموزشی را داشته باشد، در صورتی که در نیمسال قبل مشروط نشده باشد با تأیید دانشکده میتواند کلیه آن واحدها را در یک نیمسال بگذراند.

تبصره ۴: در دوره تابستانی، دانشجوی مجاز به انتخاب بیش از ۶ واحد درسی نمی باشد.

ماده ۱۷) آن دسته از پذیرفته شدگان آزمون سراسری ورودی دانشگاهها که نمره خام مواد امتحانی آنها در آزمون ورودی، در یک یا چند درس به تشخیص شورای آموزشی دانشگاه پذیرنده، از حد نصاب معینی کمتر باشد، موظفند حسب نیاز رشته، دروسی را که آن دانشگاه تعیین می کند به عنوان دروس پیش نیاز دانشگاهی علاوه بر دروس مندرج در برنامه مصوب در اولین یا دومین نیمسال تحصیلی بگذرانند.

تبصره ۱: تعیین نوع درس، تعداد واحد، سرفصل‌ها، نحوه ارائه و زمان تدریس دروس پیش نیاز دانشگاهی برعهده شورای آموزشی دانشگاه پذیرنده و براساس پیشنهاد گروه‌های آموزشی است.

تبصره ۲: سازمان سنجش آموزش کشور پس از اعلام نتایج آزمون ورودی، کارنامه پذیرفته شدگان مشتمل بر نمره خام آنها را در هر یک از مواد امتحانی در اختیار دانشگاه‌های ذیربط قرار می‌دهد.

تبصره ۳: ارائه دروس پیش نیاز دانشگاهی و چگونگی اجرای آنها، در دانشگاه‌ها از هر لحاظ از جمله ثبت نمرات در کارنامه دانشجو، احتساب در میانگین پایان نیمسال و مشروطی و میانگین کل نمرات دانشجو، مانند دروس دانشگاهی و تابع مقررات آموزش عالی است.

تبصره ۴: به حداکثر طول دوره تحصیل دانشجویانی که حداقل ۸ واحد از دروس پیش‌نیاز دانشگاهی را گذرانده باشند، حداکثر یک نیمسال تحصیلی افزوده می‌شود.

ماده ۱۸) حداکثر مدت مجاز تحصیل در دوره دکتری عمومی دندانپزشکی ۹ سال است، که ۳/۵ سال اول به طی مرحله اول و ۵/۵ سال باقیمانده به طی مرحله دوم اختصاص دارد.

تبصره ۱: چنانچه دانشجویانی نتوانند در مدت ۳/۵ سال اول، از امتحان جامع علوم پایه، نمره قبولی کسب کنند از ادامه تحصیل در رشته دندانپزشکی محروم می‌شوند و می‌توانند برابر دستورالعمل مندرج در تبصره ۲ ماده ۱۳ به یکی از مقاطع کاردانی، کارشناسی پیوسته و کارشناسی ناپیوسته تغییر رشته بدهند.

تبصره ۲: دوره تحصیلی دانشجویی که نتواند در مدت ۵/۵ سال از شروع مرحله دوم، این مرحله را به پایان برساند، با تصویب شورای آموزشی دانشگاه حداکثر ۱۲ ماه دیگر قابل تمدید است. مشروط بر آن که مدت مجاز تحصیل وی به پایان نرسیده باشد.

فصل چهارم

حضور و غیاب

ماده ۱۹) حضور دانشجو در تمامی جلسات مربوط به هر درس الزامی است و عدم حضور دانشجو در هر یک از جلسات، غیبت محسوب می شود.

ماده ۲۰) ساعات غیبت دانشجو در هر درس نظری از $\frac{۴}{۱۷}$ ، عملی و آزمایشگاهی از $\frac{۲}{۱۷}$ ، کارآموزی کارورزی و کارگاهی از ۱ مجموع ساعات آن درس نباید تجاوز کند، در غیر این صورت نمره دانشجو در آن درس صفر محسوب می شود و دانشجو موظف به اخذ و تکرار کامل آن درس می باشد.

تبصره: غیبت تا سقف مشخص شده در ماده ۲۰، در صورتی مجاز خواهد بود که با ارائه مدارک مستند و تشخیص استاد مربوطه موجه شناخته شود. نحوه برخورد با غیبت دانشجو (موجه یا غیر موجه) بر عهده استاد و با تأیید دانشکده خواهد بود.

ماده ۲۱) در صورتی که غیبت دانشجو در هر درس، بیش از میزان تعیین شده در ماده ۲۰ بوده و موجه تشخیص داده شود، آن درس حذف می گردد. در این حال رعایت حداقل ۱۲ واحد در هر نیمسال الزامی نیست، ولی نیمسال مذکور به عنوان یک نیمسال کامل جزو سنوات تحصیلی دانشجو محسوب می شود.

ماده ۲۲) غیبت غیرموجه در امتحان هر درس به منزله گرفتن نمره صفر در امتحان آن درس و غیبت موجه در امتحان هر درس موجب حذف آن درس می گردد و دانشجو موظف به اخذ و تکرار کامل آن درس می باشد. تشخیص موجه بودن غیبت در جلسه امتحان بر عهده شورای آموزشی دانشگاه است.

فصل پنجم حذف و اضافه

ماده ۲۳) دانشجوی می تواند در هر نیمسال تحصیلی از کلیه مراحل دوره دکتری عمومی دندانپزشکی فقط در مهلتی کمتر از دو هفته پس از شروع نیمسال، حداکثر دو درس اخذ شده خود را حذف یا دو درس دیگر اخذ نماید یا دو درس اخذ شده خود را با دو درس دیگر جابجا نماید، مشروط بر این که تعداد واحدهای اخذ شده وی از حدود مقرر در ماده ۱۶ تجاوز نکند.

تبصره ۱: غیبت در جلسات دو هفته اول هر درس به دلیل حذف و اضافه یا به هر دلیل دیگر مجاز نیست و در صورت پیش آمد، جزو حداکثر غیبت مجاز دانشجوی (میزان تعیین شده در ماده ۲۰) محاسبه و مفاد ماده مذکور اجرا خواهد شد.

تبصره ۲: حذف و اضافه در ترم تابستانی امکان پذیر نیست.

ماده ۲۴) در صورت اضطرار، دانشجوی در هر یک از مراحل آموزش دندانپزشکی می تواند تا ۵ هفته به پایان نیمسال تحصیلی مانده، فقط یکی از دروس نظری خود را به پیشنهاد گروه آموزشی مربوط و تایید معاون آموزشی دانشکده حذف کند، مشروط بر اینکه اولاً غیبت دانشجوی در آن درس بیش از میزان تعیین شده در ماده ۲۰ نباشد و ثانیاً تعداد واحدهای باقیمانده وی از ۱۲ واحد کمتر نشود.

ماده ۲۵) حذف کلیه درس های اخذ شده در یک نیمسال، حداکثر تا قبل از شروع امتحانات پایان آن نیمسال تنها در صورتی مجاز است که بنا به تشخیص شورای آموزشی دانشگاه، دانشجوی قادر به ادامه تحصیل در آن نیمسال نباشد. در این صورت آن نیمسال برای دانشجوی مرخصی تحصیلی محسوب خواهد شد. محاسبه یا عدم محاسبه این مرخصی در سنوات مجاز تحصیل دانشجوی به عهده شورای آموزشی دانشگاه است.

تبصره: حذف کلیه درس های اخذ شده در دوره تابستانی حداکثر تا قبل از شروع امتحانات آن دوره با تایید شورای آموزشی دانشگاه امکان پذیر است.

فصل ششم

ارزیابی پیشرفت تحصیلی دانشجو

ماده ۲۶) ارزیابی پیشرفت دانشجو در هر درس بر اساس میزان حضور و فعالیت در کلاس، انجام فعالیتهای آموزشی و نتایج امتحانات بین نیمسال و پایان نیمسال صورت می گیرد و استاد یا اساتید هر درس مرجع ارزیابی دانشجو در آن درس است.

تبصره: برگزاری امتحان کتبی پایان نیمسال برای هر درس نظری و کارگاهی الزامی است.

ماده ۲۷) ارزیابی پیشرفت تحصیلی دانشجو در دوره بالینی با توجه به موارد زیر انجام می شود:

- ۲۷-۱- رعایت اخلاق اسلامی، حفظ شئون دانشجویی و حسن رابطه با بیماران، مراجعین و کارکنان بخش
- ۲۷-۲- حضور مرتب و تمام وقت در بخش، کلاسهای مربوط
- ۲۷-۳- دقت و احساس مسئولیت در انجام امور محوله طبق ضوابط بخش از جمله تهیه و تکمیل پرونده بیماران
- ۲۷-۴- افزایش مهارت و بهره گیری دانشجو از دوره بالینی
- ۲۷-۵- شرکت در امتحان واحدهای عملی و کسب نمره لازم

ماده ۲۸) نتیجه ارزیابی پیشرفت تحصیلی دانشجو بر اساس مفاد مندرج در مواد ۲۶ و ۲۷ به صورت نمره تعیین می شود و نمره دانشجو در هر درس یا هر بخش بصورت عددی بین صفر تا بیست مشخص می شود.

ماده ۲۹) حداقل نمره قبولی در درسهای عمومی و علوم پایه ۱۰ و در درس های اختصاصی آموزش دندانپزشکی ۱۲ می باشد.

تبصره ۱: دانشجویی که در هر یک از درسها حداقل نمره قبولی را کسب ننماید، در اولین فرصت معین موظف به انتخاب مجدد آن درس است. با این حال نمرات کلیه درس ها اعم از قبولی و ردی در کارنامه دانشجو ثبت و در میانگین محاسبه می شود.

تبصره ۲: هر یک از درس های نظری، عملی، کارگاهی، کارآموزی و کارورزی نمره مستقل دارند، اما نمره درس هایی که ترکیبی از دو وضعیت آموزشی می باشند (مانند درس نظری-کارگاهی یا نظری-عملی) و یک درس محسوب می شوند، حداقل نمره هر قسمت باید ۱۰ باشد و نمره درس، معدل هر دو قسمت باتوجه به ضرایب هر کدام می باشد. عدم کسب حدنصاب نمره نهایی مطابق مفاد ماده ۲۹ و حداقل نمره ۱۰ در هر قسمت منجر به تکرار هر دو قسمت درس می شود.

ماده ۳۰) استاد یا اساتید هر درس یا هر بخش موظفند گزارش نمره نهایی دانشجو در آن درس را حداکثر ظرف ۱۰ روز پس از برگزاری امتحان آن درس، از طریق گروه به آموزش دانشکده تسلیم نمایند...

تبصره: پس از اعلام نمره توسط آموزش، دانشجو می تواند حداکثر تا ۳ روز پس از اعلام نتایج اعتراضات خود را کتباً به آموزش دانشکده اعلام کند تا رسیدگی لازم صورت پذیرد.

ماده ۳۱) اداره آموزش دانشکده موظف است نمرات دانشجویان را حداکثر تا دو هفته پس از برگزاری آخرین امتحان هر نیمسال و بعد از رسیدگی به اعتراضات دانشجویان و رفع اشتباهات احتمالی به آموزش کل دانشگاه تسلیم نماید.

تبصره: نمره پس از اعلام به آموزش کل دانشگاه غیرقابل تغییر است.

ماده ۳۲) در پایان هر نیمسال تحصیلی، میانگین نمرات دانشجو در آن نیمسال و میانگین کل نمرات او تا پایان آن نیمسال محاسبه و در پایان هر یک از مراحل دوره دکتری عمومی دندانپزشکی، میانگین کل نمرات دانشجو در آن مرحله محاسبه و در کارنامه وی ثبت می شود.

تبصره ۱: برای محاسبه میانگین نمرات، تعداد واحدهای هر درس یا بخش در نمره آن درس یا بخش ضرب می شود و مجموع حاصل ضربها بر تعداد کل واحدهایی که دانشجو برای آنها نمره قبولی یا مردودی دریافت داشته است، تقسیم می شود.

تبصره ۲: دوره تابستانی به عنوان نیمسال تحصیلی محسوب نمی شود، نمرات درسهایی که دانشجو در دوره تابستانی می گذراند در میانگین کل مرحله مربوطه و میانگین کل دوره محاسبه می شود.

تبصره ۲: دوره تابستانی به عنوان نیمسال تحصیلی محسوب نمی شود، نمرات درسهایی که دانشجو در دوره تابستانی می گذراند در میانگین کل مرحله مربوطه و میانگین کل دوره محاسبه می شود.

ماده ۳۳) میانگین نمرات دانشجو در هیچ نیمسال از مراحل اول و دوم آموزش دوره دکتری عمومی دندانپزشکی نباید از ۱۲ کمتر باشد، در غیر این صورت، نام نویسی دانشجو در نیمسال بعد، به صورت مشروط خواهد بود.

تبصره ۱: در مواردی که تعداد واحدهای ارائه شده توسط دانشگاه کمتر از ۱۲ واحد باشد آن نیمسال جزو سنوات تحصیلی دانشجو محسوب نخواهد شد، و لیکن در صورت کسر میانگین به عنوان نیمسال مشروطی محاسبه خواهد شد. در مواردی که به علت مشکلات دانشجو یا نیمسال آخر در هر یک از مراحل آموزش دندانپزشکی، تعداد واحدها کمتر از ۱۲ باشد، آن نیمسال جزو سنوات تحصیلی دانشجو محسوب و در صورت کسر میانگین به عنوان نیمسال مشروطی نیز محاسبه خواهد شد.

تبصره ۲: دانشکده موظف است موضوع مشروط بودن نام نویسی دانشجو را هر بار کتباً به وی و اولیاء او اطلاع دهد و یک نسخه از آن را در پرونده دانشجو ضبط کند. با این وصف قصور در اخطار به وی از طرف دانشگاه و یا اظهار بی اطلاعی دانشجو از این امر، مانع از اجرای مقررات نخواهد بود.

ماده ۳۴) دانشجویی که به صورت مشروط نام نویسی می کند حتی در نیمسال آخر در هر یک از مراحل آموزش دندانپزشکی، حق انتخاب بیش از ۱۴ واحد درسی در آن نیمسال را ندارد.

تبصره ۳: در موارد استثنایی (محدودیت در سقف سنوات تحصیلی)، در نیمسال آخر تحصیلی در هر یک از مراحل آموزش دندانپزشکی با توجه به تعداد واحد باقی مانده و سوابق تحصیلی دانشجو، ارائه واحد بیش از حد مقرر به دانشجوی مشمول ماده ۳۴ به عهده شورای آموزشی دانشگاه است. در هر صورت این تعداد بیش از ۲۰ واحد نباید باشد.

ماده ۳۵) دانشجویی که در مراحل آموزش دندانپزشکی برای ۳ نیمسال متوالی یا ۴ نیمسال متناوب مشروط شود، از ادامه تحصیل محروم میشود و چنانچه میانگین کل واحدهایی که گذرانده است حداقل ۱۰ باشد، می تواند برابر دستورالعمل مندرج در تبصره ۲ ماده ۱۳ به رشته دیگری در مقاطع کاردانی، کارشناسی پیوسته و کارشناسی ناپیوسته تغییر رشته دهد.

ماده ۳۶) میانگین نمرات دانشجو نباید در پایان مرحله اول آموزش دندانپزشکی از ۱۲ و در پایان مرحله دوم از ۱۴ کمتر باشد. دانشجویی که دارای میانگین کمتر از حد تعیین شده در هر یک مراحل باشد، در صورتی که مدت مجاز تحصیل وی در آن مرحله به پایان نرسیده باشد، می تواند درسها یا بخشهایی را که در آنها حسب مورد نمره کمتر از ۱۲ یا ۱۴ آورده است، تکرار کند. در غیر این صورت حق ورود به مرحله بعدی و یا فراغت از تحصیل را نخواهد داشت. بدیهی است که نمرات دروس تکراری اضافه بر نمرات قبلی در کارنامه دانشجو ثبت و در محاسبه میانگین کل او محسوب خواهد شد.

تبصره ۱: در صورتی که دانشجویی تعدادی از درسها یا بخشهایی را که حسب مورد نمره کمتر از ۱۲ یا ۱۴ آورده، جهت جبران میانگین کل هر یک از مراحل دوره دکتری عمومی دندانپزشکی تکرار نماید و در درس یا بخش تکراری مردود شود. چنانچه پس از احتساب کلیه نمرات قبولی، ردی و تکراری میانگین کل مرحله مربوطه به حد نصاب رسیده باشد، قبولی قبلی او در آن درس یا بخش ملاک عمل است و دانشجو می تواند وارد مرحله بعدی شود و در صورتی که میانگین کل مرحله به حد نصاب نرسیده باشد دانشجو در آن درس یا بخش مردود است و علیرغم اینکه قبلا نمره قبولی کسب نموده بایستی مجددا آن درس یا بخش را تکرار نماید.

تبصره ۲: دانشجویی که نتواند یا نخواهد از فرصت مذکور در این ماده استفاده کند، یا علی رغم استفاده از آن نتواند کمبود میانگین کل خود را جبران نماید برابر دستورالعمل مندرج در تبصره ۲ ماده ۱۳ می تواند به رشته دیگری در مقاطع کاردانی، کارشناسی پیوسته و کارشناسی ناپیوسته تغییر رشته دهد.

تبصره ۳: شرط اخذ واحدهای درمان جامع، رعایت ضوابط پیش نیازی دروس برنامه دوره دکتری عمومی دندانپزشکی و همچنین کسب میانگین کل (بدون احتساب نمرات درسهای مرحله اول) حداقل ۱۲ می باشد.

ماده ۳۷) دانشجویی که به دلیل مشروط شدن بیش از حد، از ادامه تحصیل محروم می شود، در صورت انجام یا لغو تعهداتی که در دوران تحصیل سپرده است، می تواند برای تحصیل مجدد به غیر از رشته قبلی خود در آزمون سراسری شرکت کند و در صورت قبولی در رشته مورد علاقه خود ادامه تحصیل دهد، دانشگاه پذیرنده می تواند واحدهایی را که دانشجو در رشته قبلی گذرانده است، با برنامه رشته جدید تطبیق داده و مطابق مقررات مربوطه بعضی یا تمام آنها را بپذیرد.

فصل هفتم

مرخصی تحصیلی و انصراف از تحصیل

ماده ۳۸) دانشجو پس از گذراندن یک نیمسال تحصیلی می تواند در طول مراحل اول و دوم آموزش دندانپزشکی، حداکثر ۲ نیمسال تحصیلی متوالی یا متناوب و با احتساب در سنوات از مرخصی تحصیلی استفاده نماید.

تبصره ۱: موافقت با مرخصی تحصیلی دانشجو در اولین نیمسال تحصیلی، به عهده شورای آموزشی دانشگاه می باشد.

تبصره ۲: مدت مرخصی تحصیلی جزو حداکثر مدت مجاز تحصیل دانشجو در هر مرحله محسوب می شود.

ماده ۳۹) تقاضای مرخصی تحصیلی باید بصورت کتبی، حداقل دو هفته قبل از شروع نام نویسی هر نیمسال، توسط دانشجو به اداره آموزش دانشگاه تسلیم گردد.

تبصره ۱: چنانچه تقاضای مرخصی تحصیلی خارج از زمان مقرر ارائه شود، تصمیم گیری به عهده شورای آموزشی دانشگاه است.

تبصره ۲: اداره آموزش دانشگاه موظف است پس از کسب نظر از دانشکده ذیربط قبل از اتمام مهلت نام نویسی، موافقت یا عدم موافقت با درخواست دانشجو را کتبا به وی ابلاغ کند.

تبصره ۳: عواقب ناشی از مرخصی تحصیلی بر عهده دانشجو می باشد.

ماده ۴۰) دانشجویان زن باردار شاغل به تحصیل می توانند با رعایت سایر ضوابط و مقررات از یک نیمسال مرخصی زایمان، بدون احتساب در سنوات تحصیلی استفاده نمایند.

ماده ۴۱) دانشجویانی که گواهی و عذر پزشکی موجه آنها به تأیید شورای پزشکی و شورای آموزشی دانشگاه رسیده باشد می توانند از حداکثر یک نیمسال مرخصی تحصیلی بدون احتساب در سنوات استفاده نمایند.

ماده ۴۲) دانشجویی که تمایل به انصراف از تحصیل داشته باشد باید درخواست انصراف خود را شخصا به اداره آموزش دانشگاه تسلیم نماید. در این صورت دانشجو مجاز است فقط برای یک بار حداکثر تا یک ماه قبل از پایان همان نیمسال، تقاضای انصراف خود را پس بگیرد. پس از انقضای این مهلت حکم انصراف از تحصیل وی صادر می شود و دانشجو پس از آن حق ادامه تحصیل در آن رشته را ندارد.

تبصره : دانشجوی منصرف از تحصیل چنانچه بخواهد مدارک تحصیلی خود را دریافت نماید موظف است به کلیه تعهدات قانونی دوران تحصیل خود عمل نماید.

فصل هشتم

انتقال

ماده ۴۳) انتقال به معنی تغییر محل تحصیل دانشجو از یک دانشگاه به دانشگاه دیگر در همان رشته و همان مقطع تحصیلی است.

ماده ۴۴) انتقال دانشجو با توافق دانشگاه‌های مبداء و مقصد منوط به داشتن همه شرایط زیر است:

- ۱- ۴۴-۱- ادامه تحصیل متقاضی در دانشگاه مبداء از نظر مقررات آموزشی و انضباطی بلامانع باشد.
- ۲- ۴۴-۲- متقاضی حداقل دو نیمسال از دوره آموزشی خود را در دانشگاه مبداء گذرانده باشد.
- ۳- ۴۴-۳- واحدهای باقیمانده دانشجو برای دانشگاه مقصد، حداقل نصف کل واحدهای دوره باشد.
- ۴- ۴۴-۴- میانگین نمرات دروس گذرانده شده متقاضی، حداقل ۱۲ باشد.
- ۵- ۴۴-۵- نمره آزمون ورودی متقاضی در سال ورود به تحصیل از نمره آزمون آخرین فرد پذیرفته شده همان سال در رشته و سهمیه مربوط در دانشگاه مقصد کمتر نباشد.

تبصره ۱: انتقال محل تحصیل دانشجویانی که به دستگاه‌های اجرایی خاص تعهد سپرده‌اند، با رعایت شرایط ماده ۴۴ و اعلام موافقت دستگاه اجرایی ذیربط امکان‌پذیر است.

تبصره ۲: انتقال دانشجویان جدید‌الورود از تهران به شهرستانها و از دانشگاه‌های تیپ یک به سایر دانشگاه‌های تیپ دو و سه در بدو قبولی به شرط موافقت دانشگاه‌های مبداء و مقصد امکان‌پذیر است.

ماده ۴۵) در موارد زیر انتقال دانشجو به محل یا نزدیکترین محل سکونت دائم خانواده، خارج از شرایط مذکور در ماده ۴۴ (به استثنای شرط ۱) انجام می‌شود:

- ۱- ۴۵-۱- شهادت، فوت یا معلول شدن سرپرست خانواده دانشجو، به طوری که وی به تشخیص مراجع قانونی، به عنوان کفیل خانواده شناخته شود.
- ۲- ۴۵-۲- بیماری صعب‌العلاج یا معلولیت مؤثر دانشجو، به نحوی که به تشخیص شورای پزشکی دانشگاه قادر به ادامه زندگی بطور مستقل نباشد و ضرورت انتقال وی محرز باشد.
- ۳- ۴۵-۳- ازدواج رسمی و دائمی دانشجوی دختر که محل تحصیل یا اشتغال شوهر به تأیید مراجع ذیربط، در شهر دیگری باشد.

تبصره ۱۵: هر یک از موارد مذکور در این ماده باید بعد از قبولی دانشجوی در دانشگاه صورت گرفته باشد.

تبصره ۲۵: اشتغال به کار همسر دانشجوی در تهران باید به صورت رسمی یا پیمانی دولت باشد و مشاغل آزاد یا خصوصی در اولویت بعدی، در صورت وجود ظرفیت با نظر شورای انتقال قرار خواهند گرفت.

تبصره ۳۵: برای کارمندان رسمی یا پیمانی دولت، ارائه حکم اشتغال ضروری است و اگر شغل همسر آزاد است گواهی اشتغال و سکونت او باید به تأیید مراجع قانونی یا نیروی انتظامی رسیده باشد.

تبصره ۴۵: در موارد استثنائی، چنانچه محل تحصیل دانشجوی دختر در تهران باشد و همسر او نیز در شهرستان دانشجوی باشد، اگر رشته تحصیلی دختر در شهرستان محل تحصیل همسر موجود نباشد، همسر او می تواند به تهران منتقل شود.

تبصره ۵۵: صحت هر یک از موارد مذکور باید به تأیید دانشگاه مقصد نیز برسد.

ماده ۴۶: انتقال دانشجوی به هریک از دانشگاه‌های تهران ممنوع است جز در موارد مذکور در ماده ۴۵.

ماده ۴۷: انتقال از دانشگاه‌های غیر دولتی به دانشگاه‌های دولتی ممنوع است ولی انتقال به عکس آن با موافقت مبداء و مقصد و رعایت ضوابط مربوط بلامانع است.

ماده ۴۸: انتقال فرزندان اعضاء هیأت علمی تابع ضوابط و آیین‌نامه مربوط به خود می باشد.

ماده ۴۹: انتقال دانشجویان ایرانی شاغل به تحصیل در خارج از کشور به دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی داخل کشور، تابع ضوابط و آیین‌نامه مربوط به خود می باشد.

ماده ۵۰: دانشجوی متقاضی انتقال باید درخواست انتقال خود را کتباً با ذکر مورد، حداقل ۶ هفته قبل از شروع نیمسال تحصیلی به اداره آموزش دانشگاه مبداء تسلیم کند.

ماده ۵۱) دانشگاه مبداء، در صورت موافقت با انتقال متقاضی واجد شرایط، موظف است حداکثر ظرف یک هفته، موافقت خود را به همراه درخواست و ریز نمرات دانشجو به دانشگاه مقصد ارسال نماید و دانشگاه مقصد مکلف است حداقل دو هفته قبل از شروع نام نویسی نظر خود را به دانشگاه مبداء اعلام دارد.

تبصره ۵: در صورت موافقت با انتقال، کلیه سوابق دانشجو از دانشگاه مبداء به دانشگاه مقصد ارسال و ارتباط دانشجو با دانشگاه مبداء قطع می شود.

ماده ۵۲) در صورت انتقال، واحدهای گذرانده شده دانشجو که نمرات آنها ۱۲ و یا بالاتر است پذیرفته می شود و پذیرفتن واحدهایی که نمره آنها کمتر از ۱۲ و بیشتر از ۱۰ است برعهده دانشگاه مقصد است. در هر حال عدم پذیرش واحدهای درسی دانشجوی انتقالی در حدودی مجاز است که وی امکان گذراندن واحدهای باقیمانده خود را طول مدت مجاز تحصیل داشته باشد.

تبصره ۱: تمام نمرات درسی دانشجو در دانشگاه مبداء اعم از قبولی و یا ردی و سوابق آموزشی دانشجوی انتقالی از لحاظ مشروطی، عیناً در کارنامه دانشجو ثبت و در محاسبه میانگین کل او محاسبه می شود.

تبصره ۲: عدم پذیرش دروس با نمره کمتر از ۱۲ مربوط به مرحله ای است که دانشجو به هنگام انتقال در آن مرحله مشغول به تحصیل است و به مرحله قبلی تسری ندارد.

ماده ۵۳) مدرک فراغت از تحصیل دانشجوی انتقالی توسط دانشگاه مقصد صادر می شود و در آن مدرک، تعداد واحدهای گذرانده شده دانشجو و مجموع واحدهای اخذ شده در دانشگاه های مبداء و مقصد با ذکر میانگین نمرات آنها و سوابق تحصیلی دانشجو قید می شود.

ماده ۵۴) انتقال دانشجو در طول مدت تحصیل فقط برای یکبار مجاز است.

فصل نهم

دانشجوی میهمان

ماده ۵۵) در مواردی که دانشجو، به طور موقت ناگزیر به تغییر محل تحصیل خود باشد، می‌تواند با توافق دانشگاه‌های مبدا و مقصد به عنوان دانشجوی میهمان، محل تحصیل خود را بطور موقت برای مدت معین تغییر دهد.

تبصره ۱: میهمانی از دوره‌های روزانه به شبانه، از دانشگاه‌های حضوری به غیر حضوری، از دانشگاه‌های دولتی به غیر دولتی و برعکس ممنوع است.

تبصره ۲: میهمان شدن دانشجو در یک دانشگاه، مشروط بر این است که دانشجو حداقل دو نیمسال تحصیلی خود را در دانشگاه مبدا گذرانده باشد. میهمانی دانشجویان جدیدالورود از تهران به شهرستانها و از دانشگاه‌های تیپ یک به سایر دانشگاه‌های تیپ دو و سه در بدو قبولی به شرط موافقت دانشگاه‌های مبدا و مقصد امکان پذیر است.

تبصره ۳: میهمان شدن دانشجو در یک دانشگاه برای گذراندن یک یا چند درس با موافقت دانشگاه مبدا و دانشگاه مقصد، به شرط آنکه تعداد واحدهای درسی مذکور کمتر از ۱۰ واحد باشد و جمع واحدهای درسی اخذ شده دانشجو در دانشگاه مبدا و مقصد در آن نیمسال از ۱۲ واحد کمتر و از ۲۰ واحد بیشتر نشود، بلامانع است.

ماده ۵۶) تعداد واحدهایی که دانشجو به صورت میهمان چه به صورت تمام وقت و چه به صورت تک درس، در یک یا چند دانشگاه گذرانده است، نباید از ۲۵ درصد کل واحدهای دوره تجاوز نماید.

تبصره ۱: انتخاب واحد دانشجو به صورت میهمان در دانشگاه مقصد چه به صورت تمام وقت و چه به صورت تک درس باید با اطلاع گروه آموزشی مربوط در دانشگاه مبدا و طبق شرایط دانشگاه مقصد باشد.

تبصره ۲۵: واحدهایی که دانشجوی میهمان در یک یا چند دانشگاه می‌گذرانند عیناً در کارنامه دانشجویی ثبت می‌شود و نمرات آنها در محاسبه میانگین نیمسال و میانگین کل او منظور می‌گردد.

تبصره ۳۰: حداقل نمره قبولی دانشجوی میهمان در دانشگاه مقصد ۱۲ می‌باشد. واحدهایی را که دانشجوی در دانشگاه مقصد با نمره کمتر از ۱۲ گذرانده است باید مجدداً بگذراند.

ماده ۵۷) مدرک فراغت از تحصیل دانشجوی میهمان توسط دانشگاه مبدا صادر خواهد شد.

فصل دهم

تغییر رشته

ماده ۵۸ دانشجو در طول دوران تحصیل خود می تواند در صورت داشتن شرایط زیر و موافقت دانشگاه های ذیربط، به رشته دیگری تغییر رشته دهد:

۱-۵۸- ادامه تحصیل متقاضی در رشته قبلی از نظر مقررات آموزشی بلامانع باشد.

۲-۵۸- حداقل $\frac{1}{6}$ و حداکثر $\frac{1}{3}$ کل واحدهای دوره را گذرانده باشد.

۳-۵۸- نمره آزمون ورودی متقاضی در سال ورود به تحصیل از نمره آزمون آخرین فرد پذیرفته شده همان سال در سهمیه و رشته مورد تقاضا در دانشگاه مقصد کمتر نباشد.

۴-۵۸- با توجه به حداکثر مدت مجاز تحصیل، امکان گذراندن واحدهای درسی مورد نیاز در رشته جدید را داشته باشد.

تبصره ۱: تغییر رشته دانشجویانی که از ادامه تحصیل در رشته دندانپزشکی محروم می شوند، براساس دستورالعمل مندرج در تبصره ۲ ماده ۱۳ صورت می گیرد.

تبصره ۲: تغییر رشته دانشجویانی که به دستگاه های اجرایی خاص تعهد دارند، با رعایت کلیه شرایط این ماده و اعلام موافقت دستگاه اجرایی ذیربط امکان پذیر است.

تبصره ۳: تغییر رشته به رشته هایی که در ضوابط گزینش آنها شرایط خاص پیش بینی شده است، موقوف به احراز شرایط مربوط است.

تبصره ۴: دانشجو در طول تحصیل خود تنها برای یکبار می تواند تغییر رشته دهد به استثنای مشمولین مندرج در تبصره ۱ همین ماده.

ماده ۵۹) تغییر رشته باید در مقاطع تحصیلی هم سطح صورت گیرد در غیر این صورت فقط از مقطع بالاتر به مقطع پایین‌تر با رعایت مقررات ماده ۵۸ امکان‌پذیر است.

ماده ۶۰) در صورت موافقت با تقاضای تغییر رشته، دانشجو موظف است در اولین نیمسال تحصیلی پس از موافقت، در رشته جدید ثبت نام و انتخاب واحد نماید. پس از ثبت نام، اجازه بازگشت به رشته قبلی را ندارد.

تبصره ۵: اقدام نکردن دانشجو برای ثبت نام در رشته جدید در وقت معین به منزله انصراف از تغییر رشته تلقی می‌شود و حق تغییر رشته تا پایان دوره از وی سلب می‌شود.

ماده ۶۱) دانشجو تا قبل از ثبت نام در رشته جدید تابع مقررات آموزشی رشته قبلی می‌باشد.

ماده ۶۲) در صورتی که دانشجو هم زمان دارای شرایط انتقال و همچنین شرایط تغییر رشته باشد، تغییر رشته توأم با انتقال بلامانع است.

تبصره ۵: تغییر رشته توأم با انتقال از وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و برعکس در صورت داشتن شرایط تغییر رشته و انتقال بلامانع است.

ماده ۶۳) دروسی که دانشجو در رشته قبلی گذرانده است، در گروه آموزشی رشته جدید بررسی و معادل‌سازی می‌شود و فقط درسهایی از وی پذیرفته می‌شود که با تشخیص گروه آموزشی با دروس رشته جدید حداقل ۸۰٪ اشتراک محتوایی داشته باشد و نمره هر یک از آن دروسها نیز از ۱۲ کمتر نباشد.

تبصره ۱: دروس پذیرفته شده در کارنامه دانشجو ثبت و نمرات آنها در محاسبه میانگین کل منظور می‌گردد، ولی نمرات درسهای پذیرفته نشده بدون احتساب در میانگین در کارنامه دانشجو باقی می‌ماند. در این صورت چنانچه میانگین کل واحدهای پذیرفته نشده او کمتر از ۱۲ باشد با تصمیم شورای آموزشی دانشگاه، جمعاً به عنوان یک نیمسال مشروطی در سابقه تحصیلی دانشجو در رشته جدید منظور خواهد شد.

تبصره ۲۵: در صورتی که تعداد واحدهای درسهای پذیرفته نشده دانشجو، در حدی باشد که امکان گذراندن واحدهای مورد نیاز رشته جدید را در طول مدت مجاز تحصیل از دانشجو سلب کند، با تقاضای تغییر رشته او موافقت نمی‌شود.

ماده ۶۴) متقاضی تغییر رشته باید درخواست خود را به همراه مدارک لازم حداقل ۶ هفته پیش از شروع نیمسال تحصیلی به آموزش دانشگاه محل تحصیل خود تسلیم کند.

ماده ۶۵) چنانچه دانشجو در دوران تحصیل، دچار بیماری یا سانحه‌ای گردد که به تشخیص شورای پزشکی دانشگاه و تأیید شورای آموزشی دانشگاه توانایی ادامه تحصیل در دوره دکتری عمومی دندانپزشکی و یا امکان بهره‌گیری از کارآیی حاصل از آن را از دست بدهد، اجازه ادامه تحصیل در دوره دکتری عمومی دندانپزشکی را ندارد و می‌تواند با رعایت سایر مقررات به رشته دیگری که از لحاظ نمره آزمون ورودی نزدیکترین نمره را دارد تغییر رشته دهد. در این حال دانشجو از رعایت مقررات ماده ۵۸ (به استثنای بند یک) معاف خواهد بود.

تبصره ۵: در مواردی که دانشجو، در طول تحصیل دچار اختلالات روانی و رفتاری یا بیماری جسمی و نقص عضو مؤثر گردد به نحوی که توانایی ادامه تحصیل در هیچ یک از رشته‌های گروه آزمایشی مربوط را نداشته باشد، می‌تواند با نظر شورای پزشکی دانشگاه و تأیید شورای آموزشی دانشگاه به رشته‌ای در گروه آزمایشی دیگر که از لحاظ نمره آزمون ورودی نزدیکترین نمره را دارد، پس از کسب موافقت دانشگاه مقصد تغییر رشته دهد.

فصل یازدهم

پذیرش واحدهای درسی پذیرفته شدگان آزمون سراسری

ماده ۶۶) معادل سازی و پذیرش دروسی که دانشجو قبلاً در دانشگاه‌ها یا دیگر مقاطع تحصیلی گذرانده است با رعایت موارد زیر مجاز است.

- ۱-۶۶- دانشجو با توجه به سوابق تحصیلی خود مجاز به شرکت در آزمون ورودی رشته جدید باشد.
- ۲-۶۶- دانشگاه قبلی و مدارک تحصیلی آن مورد تأیید وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی یا وزارت علوم، تحقیقات و فناوری باشد.
- ۳-۶۶- تحصیل دانشجو در دانشگاه قبلی مطابق برنامه مصوب شورای عالی برنامه‌ریزی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و یا وزارت علوم، تحقیقات و فناوری باشد.
- ۴-۶۶- محتوای آموزشی درس‌های گذرانده شده با درس‌های رشته جدید به تشخیص گروه آموزشی ذیربط حداقل ۸۰٪ اشتراک محتوایی داشته و نمره هر یک از درس‌ها از ۱۲ کمتر نباشد.

تبصره ۱۵: معادل‌سازی درس‌های تخصصی در مقاطع هم سطح یا از مقاطع بالاتر به پایین‌تر امکان پذیر است.

تبصره ۲۰: معادل‌سازی و پذیرفتن درس‌ها توسط گروه‌های آموزشی ذیربط در دانشگاه پذیرنده انجام می‌شود.

ماده ۶۷) نمرات درس‌های پذیرفته شده از دانشجو در محاسبه میانگین نیمسال محسوب نمی‌شود ولی در محاسبه میانگین کل دانشجو محسوب خواهد شد.

ماده ۶۸) به ازای هر ۲۰ واحد از دروس پذیرفته شده دانشجو، یک نیمسال تحصیلی از حداکثر مدت مجاز تحصیل وی کاسته می‌شود.

فصل دوازدهم

پایان نامه

ماده ۶۹) پایان نامه بخشی از دوره دکتری عمومی دندانپزشکی است که طی آن دانشجو موظف است در یک زمینه مربوط به رشته تحصیلی خود زیر نظر استاد راهنما به تحقیق بپردازد.

ماده ۷۰) دانشجویان دوره دکتری عمومی دندانپزشکی باید پس از گذراندن ۱۲۰ واحد درسی دوره دکتری عمومی دندانپزشکی، تا یک سال واحد پایان نامه (۱) خود را انتخاب و موضوع پایان نامه خود را به ثبت برسانند.

ماده ۷۱) استاد راهنما با پیشنهاد دانشجو، موافقت استاد راهنما و تأیید گروه آموزشی مربوطه و تصویب شورای پژوهشی دانشکده مربوطه تعیین می‌گردد.

تبصره ۱: رتبه استاد راهنما حداقل استادیاری است. در موارد استثنایی با تأیید شورای پژوهشی دانشکده می‌توان از اعضای هیأت علمی مربی نیز به عنوان استاد راهنما استفاده نمود.

تبصره ۲: در موارد خاص و با تصویب شورای پژوهشی دانشکده و به منظور انجام تحقیقات بین بخشی دانشجو می‌تواند بیش از یک استاد راهنما داشته باشد.

ماده ۷۲) در صورت لزوم به پیشنهاد استاد راهنما یک نفر از اعضای هیأت علمی یا متخصصان و محققان برجسته پس از تأیید شورای پژوهشی دانشکده به عنوان استاد مشاور تعیین می‌شود.

تبصره ۵: سقف تعداد پایان نامه‌های دوره دکتری عمومی دندانپزشکی که به‌طور همزمان توسط هر استاد راهنما هدایت می‌شوند از فرمول تقسیم تعداد کل دانشجویان ورودی در هر سال به تعداد کل اعضای هیأت علمی دانشکده مربوطه ضرب در عدد ۴ بدست می‌آید. در دانشکده‌هایی که تعداد اعضای هیأت علمی زیاد است و با فرمول فوق سقف پایان نامه هر عضو هیأت علمی عدد کمی خواهد شد، هر عضو هیأت علمی براساس مرتبه

دانشگاهی وی و با تصویب شورای پژوهشی دانشکده، حداکثر ۳ پایان‌نامه دانشجویان با سال ورودی یکسان را به‌طور هم‌زمان می‌تواند راهنمایی نماید.

ماده ۷۳) انتخاب موضوع پایان‌نامه بایستی با هدایت استاد راهنما باشد.

ماده ۷۴) موضوع پایان‌نامه نباید تکراری باشد به این معنا که پایان‌نامه با عنوان مشابه یا متفاوت ولی محتوای یکسان در ۵ سال اخیر در دانشگاه ذیربط گرفته نشده باشد.

تبصره ۵: در موارد خاص و با نظر شورای پژوهشی دانشکده، در موضوعاتی که ممکن است نیاز به تحقیق مجدد در کمتر از فاصله زمانی فوق باشد، اخذ پایان‌نامه با عنوان و محتوای مشابه بلامانع است.

ماده ۷۵) هر دانشجو باید یک موضوع را بعنوان پایان‌نامه انتخاب نماید.

تبصره ۵: انتخاب موضوع پایان‌نامه توسط گروهی از دانشجویان (حداکثر ۳ نفر) پس از تایید استاد راهنما و تصویب شورای پژوهشی دانشکده به شرط رعایت موارد ذیل مجاز می‌باشد.

الف: حجم و اهمیت موضوع تحقیق با تعداد دانشجویان تناسب داشته باشد.

ب: تقسیم‌بندی موضوع تحقیق به گونه‌ای باشد که هر یک از دانشجویان ذیربط بتوانند انجام بخش مستقلی از پایان‌نامه را عهده‌دار شوند.

ماده ۷۶) جهت ثبت موضوع پایان‌نامه باید مراحل ذیل طی شود:

الف: انتخاب موضوع پایان‌نامه با هدایت استاد راهنما

ب: بررسی تکراری نبودن موضوع پایان‌نامه توسط معاونت پژوهشی دانشکده.

ج: تصویب طرح پیشنهادی پایان‌نامه در گروه آموزشی مربوطه

د: ارائه طرح پیشنهادی پایان‌نامه از طرف گروه به معاونت پژوهشی دانشکده جهت تصویب در شورای پژوهشی دانشکده

ه: ابلاغ مصوبه شورای پژوهشی دانشکده به استاد راهنما جهت شروع پایان‌نامه

تبصره ۵: فاصله زمان ثبت موضوع پایان‌نامه تا زمان دفاع آن نباید کمتر از یکسال باشد.

ماده ۷۷) هر پایان‌نامه باید حاوی موارد زیر باشد:

الف: چکیده به زبان فارسی و انگلیسی (اهمیت و زمینه کار، مواد و روش، نتایج و نتیجه‌گیری)

ب: مقدمه (دلایل اهمیت موضوع پژوهش، اطلاعات کلی در زمینه پژوهش و اهداف پژوهش)

ج: بررسی متون

د: روش کار (نوع پژوهش، محیط و مواد پژوهش، حجم نمونه و روش نمونه‌گیری، روش جمع‌آوری

اطلاعات، روش تجزیه و تحلیل داده‌ها و انواع آزمون‌های آماری و مراحل انجام کار)

ز: نتایج (استفاده از آزمون‌های آماری، جداول، نمودارها و بیان نتایج)

و: بحث و نتیجه‌گیری (بررسی نتایج حاصله، مقایسه نتایج با سایر مطالعات، بررسی علت تفاوت نتایج

پژوهش با سایر مطالعات، بررسی نقایص و محدودیت‌های پژوهش، نتیجه‌گیری نهایی و ارائه پیشنهادات)

ه: مراجع

ماده ۷۸) نگارش پایان‌نامه به زبان انگلیسی بلامانع می‌باشد ولی لازم است علاوه بر چکیده به زبان انگلیسی،

چکیده به زبان فارسی نیز داشته باشد.

ماده ۷۹) هیأت داوران که مسئولیت تصمیم‌گیری نهایی در مورد پایان‌نامه‌ها را برعهده دارند از اعضای زیر

تشکیل می‌شود:

۱- استاد یا استادان راهنما

۲- استاد مشاور (در صورت وجود)

۳- نماینده معاون پژوهشی دانشکده

۴- نماینده معاون آموزشی دانشکده از گروه مرتبط با پایان‌نامه

۵- یک عضو از اعضای هیأت علمی یا محققان، متخصصان و صاحب‌نظران به انتخاب گروه آموزشی

مربوطه

ماده ۸۵ یک نسخه از خلاصه هر پایان نامه می بایست به حوزه معاونت تحقیقات و فناوری وزارت متبوع جهت بهره برداری و اطلاع رسانی به دیگر مراکز ارسال گردد.

فصل سیزدهم فراغت از تحصیل

ماده ۸۶) دانشجویی که کلیه واحدهای درسی و مراحل آموزشی دوره دکتری عمومی دندانپزشکی و پایان نامه را طبق برنامه مصوب براساس مقررات این آیین‌نامه با موفقیت گذرانده باشد فارغ‌التحصیل دوره دکتری عمومی دندانپزشکی شناخته می‌شود.

ماده ۸۷) این آیین‌نامه در ۱۳ فصل، ۸۷ ماده و ۸۴ تبصره در چهل و هشتمین جلسه شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی مورخ ۱۳۹۱/۴/۱۹ به تصویب رسید و از ابتدای سال تحصیلی ۹۲-۱۳۹۱ برای آن دسته از دانشجویانی که از این تاریخ به بعد وارد دانشگاه می‌شوند لازم‌الاجرا است که از تاریخ اجرا کلیه آیین‌نامه‌ها و بخشنامه‌های قبلی مغایر با آن برای این دسته از دانشجویان لغو می‌شود.

